

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (przewodniczący)

SSN Romualda Spyt

SSA Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 lutego 2011 r.,
zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 października 2010 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w decyzji z dnia 28 listopada 2007 r. przyznał K. W. prawo do emerytury od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego – 26 listopada 2007 r. w wysokości 1.055,37 zł, przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych 1987 - 1996. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 71,05%.

K. W. odwołała się od tej decyzji – domagając się zastosowania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru – 89,82% poprzez uwzględnienie w podstawie wymiaru świadczenia wynagrodzeń z 20 lat kalendarzowych przypadających w całym okresie ubezpieczenia, w tym z okresu zatrudnienia w Zakładach O. w wysokości średnich wynagrodzeń dziewiarza falowarek, przy

uwzględnieniu 10% premii regulaminowej, dodatków: za prace nocną i w godzinach nadliczbowych, dodatku stażowego w wysokości 5% (poczynając od roku 1975) oraz deputatu węglowego.

Wyrokiem z dnia 14 grudnia 2009 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił wyżej opisaną decyzję ZUS z dnia 28 listopada 2007 r. w ten sposób, że do przeliczenia emerytury wnioskodawczynie przyjął wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, to jest z lat 1973 - 1974, 1976, 1980 -1991, 1993 – 1997 w kwotach szczegółowo wskazanych w wyroku, przy czym z lat 1973, 1974 i 1976 - w wysokościach odpowiednio: 20.944,40 zł, 23.000,00 zł, 24.850,00 zł oraz deputat węglowy w wysokości 55 zł miesięcznie.

Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie od 3 października 1972 r. do 30 listopada 1997 r. wnioskodawczynie zatrudniona była w Zakładach Przemysłu Dziewiarskiego O., przy czym z okresu tego udokumentowała wpisami do legitymacji ubezpieczeniowej zarobki z lat 1980 - 1997. Natomiast z okresu od dnia 3 października 1972 r. do 31 grudnia 1979 r. brak jest dokumentacji płacowej. W ocenie Sądu Okręgowego, na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie, możliwe jest dokonanie wyliczenia zarobków wnioskodawczynie z okresu zatrudnienia w Zakładach wyłącznie przy wykorzystaniu danych o stawkach godzinowych, wynikających z tak zwanych angaży i przy uwzględnieniu normatywnego czasu pracy, a z okresu od 3 października 1972 r. do 30 listopada 1972 r., z którego brak informacji o stawce godzinowej, przyjęcie, jako wynagrodzenia wnioskodawczynie, najniższego wynagrodzenia w uspołecznionych zakładach pracy. Sąd Okręgowy uznał, że poza tak obliczonym wynagrodzeniem zasadniczym wnioskodawczynie w latach 1972 - 1979 uzyskiwała deputat węglowy w wysokości 55 zł.

Tym samym Sąd Okręgowy nie uwzględnił przy wyliczeniu zarobków wnioskodawczynie w latach 1972 – 1979: premii regulaminowej w wysokości 10% płacy zasadniczej, dodatku za pracę nocną, dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatku stażowego w wysokości 5%. Jak wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia, wnioskodawczynie nie była bowiem w stanie wykazać, że wszystkie wyżej wymienione składniki wynagrodzenia jej

przysługiwały oraz w jakiej były wysokości. Nie było także podstaw do tego, by ustalić wynagrodzenie wnioskodawczynie na podstawie danych ze sprawozdań MPL-ZP-1, w których podano średnie wynagrodzenia dziewiarzy falowarek. a to dlatego, że wnioskodawczynie zatrudniona była na innym stanowisku, to jest napychacza i pomocnika dziewiarza.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawczynie, zaskarżając go w całości. Wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego poprzez niezastosowanie przepisów rozdziału 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń oraz przyjętej linii orzecznictwa w tym zakresie oraz naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności poprzez pominięcie dowodów z dokumentów wskazujących składniki wynagrodzenia uzyskiwanego przez powódkę w okresie zatrudnienia w O., zeznań świadków i wnioskodawczynie oraz dokumentów w postaci sprawozdań MPL, wskazujących średnie wynagrodzenia osiągnęte przez pracowników na poszczególnych stanowiskach w okresie objętym sprawozdaniem.

Wskazując na powyższe pełnomocnik wnioskodawczynie wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zmianę zaskarżonej decyzji ZUS poprzez przeliczenie należnej powódkce emerytury w oparciu o najbardziej korzystne i jednocześnie potwierdzone załączonymi do akt sprawy dokumentami (karty akordowe, paski), zeznaniami świadków, wyjaśnieniami wnioskodawczynie oraz sprawozdaniami wskazującymi godzinową stawkę średnią dziewiarza falowarek, powiązaną bezpośrednio ze stanowiskiem pracy zapisanym w angażach napychacza w oparciu o przedstawione w wariantcie V opinii biegłego przeliczenie świadczenia; bądź ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz wnioskodawczynie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 20 października 2010 roku apelację wnioskodawczynie, jako niedopuszczalną

odrzuć na podstawie art. 373 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. Sąd wskazał, że apelacja dotyczy kwestii, która nie została ujęta w zaskarżonym wyroku, gdyż Sąd Okręgowy nie orzekł o całości żądania wnioskodawczynie i nie oddalił odwołania w pozostałej, uwzględnionej w wyroku części.

Postanowienie to zaskarżył w całości zażaleniem pełnomocnik K. W. Postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania art. 370 k.p.c. - poprzez uznanie, iż apelacja jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu. Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości i zasądzenie na rzecz wnioskodawczynie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia podniósł, że apelacja od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 14 grudnia 2009 r. została wniesiona przeciwko całości wyroku. Oznacza to, iż wnioskodawczynie nie zgodziła się z ustaleniem dokonany przez Sąd Okręgowy wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego przez nią w latach 1973, 1974, 1976, 1980 - 1991, 1993 - 1997, a także nie zgodziła się z nieuwzględnieniem przez Sąd Okręgowy premii regulaminowej w wysokości 10% płacy zasadniczej, dodatku za pracę nocną, za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatku stażowego w wysokości 5 %. Sąd Okręgowy uwzględnił jedynie przy wyliczeniu jej wynagrodzenia angaże z Zakładów Przemysłu Dzierwiarskiego oraz otrzymywany deputat węglowy w wysokości 55 zł. Nie doliczył do wynagrodzenia wnioskodawczynie w wymienionych w sentencji wyroku latach premii, dodatku stażowego, dodatku za pracę w nocy oraz za pracę w godzinach nadliczbowych. Przyjął ponadto w okresach od 3 października 1972 r. do 31 października 1979 r., od 1 do 4 stycznia 1972 r. i od 9 maja do 9 września 1972 r. kwoty najniższego wynagrodzenia. Z wyliczeniami takimi oraz z przyjęciem przez Sąd Okręgowy do wyliczenia jej emerytury wskazanych lat wnioskodawczynie się nie zgodziła, gdyż wysokość wynagrodzenia byłaby zaniżona w stosunku do wysokości wynagrodzenia rzeczywiście przez nią uzyskiwanego, (wykazanego dokumentem w postaci karty akordowej, pasków uzyskiwanych wynagrodzeń wnioskodawczynie), a tym samym, świadczenie emerytalne uległo nieuzasadnionemu - sprzecznemu z załączonymi dokumentami i zeznaniami powołanych świadków zmniejszeniu.

Wnosząc apelację od całości wyroku wnioskodawczynie zaskarżyła przede wszystkim rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego co do wysokości wynagrodzeń ze wskazanych przez Sąd lat, z pominięciem tych w których odnalazły się szcątkowe dokumenty płacowe. Zaznaczyć należy, iż rozstrzygnięcie to znajduje się w sentencji wyroku Sądu Okręgowego i w związku z tym nie ma podstaw do uznania, iż apelacja jest niedopuszczalna jako skierowana przeciwko orzeczeniu nieistniejącemu.

Podkreślenia wymaga ponadto fakt, iż Sąd Okręgowy odniósł się do kwestii nieuwzględnienia premii regulaminowej w wysokości 10% płacy zasadniczej, dodatku za pracę nocną za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatku stażowego w wysokości 5 % w uzasadnieniu wyroku. Nie uwzględnił on odwołania wnioskodawczynie w tym zakresie, gdyż wnioskodawczynie zdaniem Sądu, nie była w stanie wykazać, że wszystkie składniki wynagrodzenia jej przysługiwały i w jakiej wysokości. Sąd Okręgowy wyjaśnił następnie szczegółowo powyższe przyczyny nieuwzględnienia odwołania we wskazanym zakresie nie wskazując, z jakiej przyczyny nie uwzględnił załączonych dokumentów i zeznań świadków. Uzasadnienie wyroku jest jego integralną częścią i zawiera wskazania co do faktycznej i prawnej podstawy rozstrzygnięcia. Według wnioskodawczynie Sąd Okręgowy pomimo tego, iż w sentencji wyroku formalnie nie oddalił żądania wnioskodawczynie w zakresie uwzględnienia przy wyliczaniu zarobków za lata 1972-1979 premii regulaminowej w wysokości 10% płacy zasadniczej, dodatku za pracę nocną za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatku stażowego w wysokości 5%, to odnosząc się do tej kwestii w uzasadnieniu wyroku tj. podając konkretne powody, dla których żądanie powyższe nie mogło zostać uwzględnione, należy uznać iż Sąd dokonał rozstrzygnięcia sprawy w tym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Sąd Apelacyjny odrzucił apelację wnioskodawczynie na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c. Na wstępie należy wskazać, że w zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik K. W. w sposób nieprecyzyjny zarzucił postanowieniu

naruszenie tylko art. 370 k.p.c., co już nie pozwala na uwzględnienie podniesionego zarzutu.

Stosownie do art. 477¹⁴ § 2 i art. 477^{14a} k.p.c. sądy w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem od decyzji organu rentowego rozstrzygają o prawidłowości zaskarżonej decyzji w granicach jej treści i przedmiotu (podobnie - wyrok Sądu Najwyższego z 23.04.2010 r. w sprawie II UK 309/09 - LEX nr 604210).

Przedmiotem rozpoznania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest przede wszystkim żądanie wnioskodawcy (ubezpieczonego). Jeżeli to roszczenie organ rentowy błędnie zakwalifikował, wydając decyzję rentową w oparciu o błędną podstawę prawną, sąd ubezpieczeń społecznych nie może oddalić odwołania z powołaniem się na związanie tą podstawą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2.10.2008 r. w sprawie I UK 88/08 - OSNP 2010/7-8/100).

Podzielając te konstatacje należy wskazać, że w niniejszej sprawie przedmiotem żądania wnioskodawczyni K. W. było przyznanie prawa do emerytury i ustalenie jej wysokości w sposób jak najbardziej korzystny dla ubezpieczonej. Organ rentowy przyznał K. W. prawo do emerytury, przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych 1987 – 1996, ustalając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury - 71,05%.

W odwołaniu wnioskodawczyni kwestionowała jedynie wysokość ustalonego wskaźnika i przez to wysokość przyznanej jej emerytury. Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 14 XII 2009 r. nie odniósł się wprost do zaskarżonej decyzji ZUS – choćby poprzez wskazanie, czy przyznaje wnioskodawczyni prawo do emerytury według wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Wydał wyrok, w którym przyjął do ustalenia wysokości ubezpieczonej wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, to jest z lat 1973 - 1974, 1976, 1980 -1991, 1993 - 1997, przy czym z lat 1973, 1974 i 1976. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że częściowo uwzględnił odwołanie; podając, których składników wynagrodzenia nie zaakceptował przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury w poszczególnych latach. Sentencja nie zawiera jednak rozstrzygnięcia o oddaleniu odwołania w pozostałej części.

W ocenie Sądu Najwyższego, jeżeli do określonej części żądania strony, dotyczącego wysokości emerytury, Sąd ustosunkował się jedynie w uzasadnieniu wyroku, pomijając tę część w sentencji wyroku, a strona nie żądała uzupełnienia wyroku we właściwym trybie i terminie, to brak orzeczenia o pominiętym żądaniu nie daje podstawy do wniesienia apelacji od nie wydanego orzeczenia.

W wyroku z dnia 7.03.2006r. sygn. akt I UK 195/05 (OSNP 2007/3-4/55) Sąd Najwyższy stwierdził, że sąd ubezpieczeń społecznych, przyznając prawo do emerytury, ma obowiązek ustalić wszystkie jej warunki, nawet gdy organ rentowy w decyzji negatywnie ocenił tylko niektóre z nich, bez rozpoznania pozostałych (art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.). Oznaczenie zaskarżonego apelacją wyroku polega na oznaczeniu sądu orzekającego w pierwszej instancji, sygnatury i daty wydania zaskarżonego wyroku, imion i nazwisk (lub nazw) stron oraz przedmiotu sprawy. Należy wskazać również zakres zaskarżenia, tj. czy jest ono zaskarżone w całości czy części, co przesądza o zakresie rozpoznania sprawy (art. 378 § 1) i granicach prawomocności wyroku (art. 363 § 3).

Także w wyroku z dnia 28.04.2010 r. w sprawie II UK 330/09 (LEX nr 604220) Sąd Najwyższy wskazał, że przepis zawarty w zdaniu drugim art. 118 ust. 1a ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS nakłada na Sąd przyznający prawo do świadczenia obowiązek zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno stwierdzającego taką odpowiedzialność, jak i jej brak. Jeżeli zatem w sentencji wyroku zmieniającego decyzję i przyznającego prawo do świadczenia brak jest takiego orzeczenia, stronie przysługuje wniosek o uzupełnienie wyroku w tym zakresie (art. 351 § 1 k.p.c.). W sytuacji, gdy żadna ze stron w przewidzianym terminie takiego wniosku nie złoży, wykluczone jest skuteczne zaskarżenie wyroku co do tego przedmiotu, bo wówczas środek zaskarżenia jako skierowany przeciwko orzeczeniu nieistniejącemu musi być uznany za niedopuszczalny (art. 370 k.p.c.).

Akceptując to stanowisko i odnosząc je do niniejszej sprawy Sąd Najwyższy uznał, że o podmiotowo - przedmiotowym zakresie rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej przyznania prawa do emerytury i jej wysokości - decyduje nie treść uzasadnienia wyroku lecz jego sentencja, której nieodzowne elementy określa art.

325 k.p.c. Brak w sentencji rozstrzygnięcia co do określonego przedmiotu czyni wyrok w tym zakresie nieistniejącym, co uniemożliwia skuteczne zaskarżenie go w tej części (podobnie: w postanowieniu Sądu Najwyższego: z dnia 11 września 2002 r., V CKN 1165/00, LEX nr 57221, czy z dnia 25 lutego 1997 r., II CKN 15/97, OSNC 1997 nr 6 - 7, poz. 89).

Konkludując, według Sądu Najwyższego - przepisy dotyczące przyznawania prawa do emerytur nakładają na Sąd przyznający prawo do świadczenia obowiązek zamieszczenia w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie wysokości przyznanego świadczenia, a także istotnych elementów odnoszących się do jej ustalenia, jak np. wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Jeżeli zatem w sentencji wyroku zmieniającej decyzję i przyznającego prawo do świadczenia brak będzie takiego orzeczenia, stronie będzie przysługiwał wniosek o uzupełnienie wyroku w tym zakresie (art. 351 § 1 k.p.c.). W sytuacji, gdy żadna ze stron w przewidzianym terminie takiego wniosku nie złoży, wykluczone będzie skuteczne zaskarżenie wyroku co do tego przedmiotu, bo wówczas środek zaskarżenia jako skierowany przeciwko orzeczeniu nieistniejącemu musi być uznany za niedopuszczalny (art. 373 w zw. z art. 370 k.p.c.).

Również w postanowieniu z dnia 10.11. 2009 r. w sprawie sygn. akt II PZ 19/09 (LEX nr 574537) Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że w dwuinstancyjnym postępowaniu sądowym kontroli apelacyjnej można poddać tylko rozstrzygnięcie, które wynika z orzeczenia Sądu pierwszej instancji (art. 367 § 1 k.p.c.). W ocenie dopuszczalności apelacji znaczenie ma zatem ustalenie, czy Sąd pierwszej instancji orzekł o żądaniu objętym apelacją. Zaskarżenie od nieistniejącego rozstrzygnięcia nie jest dopuszczalne. Nie można oprzeć apelacji na zarzucie, że sąd nie orzekł o całości żądania strony. W takim wypadku stronie przysługuje wniosek o uzupełnienie wyroku lub prawo wytoczenia odrębnego powództwa.

Odnosząc te konstatacje do niniejszej sprawy należy wskazać, że w ocenie dopuszczalności apelacji znaczenie ma zatem ustalenie, czy Sąd pierwszej instancji orzekł o żądaniu objętym apelacją. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy stwierdził, z jakich przyczyn uwzględnił jedynie wynagrodzenie, objęte jego sentencją. Sentencja wyroku Sądu pierwszej instancji nie zawiera rozstrzygnięcia co do wszystkich roszczeń objętych apelacją.

Nie można oprzeć apelacji na zarzucie, że sąd nie orzekł o całości żądania strony. W takim wypadku stronie przysługuje wniosek o uzupełnienie wyroku lub prawo wytoczenia odrębnego powództwa (T. Ereciński - Apelacja i kasacja w procesie cywilnym. Wyd. Prawnicze, W-wa 1996 r., str. 18 i nast.).

W sprawie, której zakres nie zależy od treści żądania pozwu, a sąd - oddalając częściowo roszczenie, zgłoszone w pozwie, wbrew wynikowi postępowania - nie rozpoznał roszczenia nieobjętego żądaniem, powód, który nie zgłosił w terminie wniosku o uzupełnienie wyroku w trybie art. 351 § 1 in fine k.p.c., może wytoczyć o to roszczenie nowe powództwo (wyrok Sądu Najwyższego z 4 listopada 1996 r., II PR 436/66, OSNC 1967 z. 4, poz. 79; także wyrok z 5 lipca 1967 r., I PR 197/67, LEX nr 6192). Również w postanowieniu z dnia 16.01.2009r. w sprawie V CZ 88/08 (LEX nr 523655) Sąd Najwyższy uznał, że apelacja nie przysługuje od orzeczenia nieistniejącego.

Odmienne stanowisko zajmował Sąd Najwyższy jedynie w sprawach dotyczących przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy – z uwagi na specyfikę tego rodzaju spraw. Przykładowo w postanowieniu z dnia 25.01.2008 r. sygn. akt III UZ 17/07 (OSNP 2009/7-8/110) wyrażono pogląd, że dopuszczalna jest apelacja uprawnionego do renty z tytułu niezdolności do pracy od wyroku zmieniającego decyzję organu rentowego i niezawierającego orzeczenia o oddaleniu odwołania, w której skarżący kwestionuje oznaczoną w wyroku datę przyznania prawa. W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem odrębnym i w zakresie wyrokowania rządzi się odmiennymi regułami niż "proces cywilny". Zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., w razie uwzględnienia odwołania sąd zmienia zaskarżoną decyzję i orzeka co do istoty sprawy. Orzeczenie co do istoty sprawy w przypadku rozpoznawania odwołania od decyzji odmawiającej przyznania prawa do świadczeń musi zastępować decyzję uwzględniającą to żądanie. Musi więc zawierać wszystkie elementy, jakie powinny się znajdować w decyzji organu rentowego. W przypadku wadliwego określenia któregoś z wymaganych elementów, błąd sądu pierwszej instancji może być naprawiony tylko w drodze zaskarżenia wyroku tego sądu. Jeżeli sąd pierwszej instancji zmienia decyzję organu rentowego odmawiającą przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, musi określić w wyroku, czy

przyznaje rentę z tytułu całkowitej czy częściowej niezdolności do pracy, oznaczyć datę początkową prawa do renty, określić, czy renta jest stała czy okresowa i w tym ostatnim przypadku oznaczyć datę końcową trwania przyznanego prawa (art. 59 i art. 62 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. nr 39, poz. 353 ze zm.). Osoba, której prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przyznano wyrokiem sądu, może w drodze apelacji żądać zmiany tego wyroku przez przyznanie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy zamiast z tytułu częściowej niezdolności do pracy lub przez przyznanie renty stałej zamiast okresowej. Podobnie dopuszczalna jest apelacja uprawnionego do renty z tytułu niezdolności do pracy od wyroku zmieniającego decyzję organu rentowego i niezawierającego orzeczenia o oddaleniu odwołania, w której skarżący kwestionuje oznaczoną w tym wyroku datę przyznania prawa. Chociaż treść żądania co do daty początkowej prawa do renty można wyinterpretować z treści wniosku, co uzasadniałoby częściowe oddalenie odwołania, to ewentualne wady w zakresie tego elementu wyroku należy traktować tak samo, jak błędy w innych elementach (rodzaj renty lub okres jej trwania), co do których nie ma wymagania ich określenia we wniosku.

Również w wyroku z dnia 4.07.2007 r. sygn. akt II UK 280/06 (OSNP 2008/17-18/260) Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że w sprawie o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy (sprawa o świadczenia powtarzające się), w postępowaniu apelacyjnym można rozszerzyć żądanie, dochodząc przyznania świadczenia za dalszy okres. Oznacza to, że w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy, nie jest wyłączone orzekanie o tym świadczeniu za okres późniejszy niż określony w decyzji organu rentowego. Przepis art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. odnoszący się do rozpoznawania odwołania od decyzji organu rentowego, nie ma zastosowania w postępowaniu apelacyjnym, a nadto nie ma zastosowania w sprawie, w której decyzja organu rentowego została wydana przed dniem 1 stycznia 2005 r. (data jego wejścia w życie).

Reasumując – pełnomocnik K. W. powinien był wnieść o uzupełnienie wyroku Sądu Okręgowego poprzez rozstrzygnięcie o wysokości emerytury, ustalonego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru oraz w części dotyczącej oddalenia odwołania w pozostałym zakresie, nie uwzględnionym przez Sąd.

Ponieważ tego nie uczynił – nie mógł skutecznie wnieść apelacji, dotyczącej nieuwzględnionego roszczenia. Sąd Apelacyjny zasadnie zatem przyjął, że apelacja była niedopuszczalna i podlegała odrzuceniu. W takiej sytuacji strona może wytoczyć nowe powództwo o roszczenie, o którym Sąd nie orzekł w wyroku.

W przypadku nierozpoznania przez sąd w postępowaniu w sprawie z ubezpieczenia społecznego całości żądań zawartych w odwołaniu - przy braku wniosku o uzupełnienie wyroku - datą wniesienia odwołania od decyzji organu rentowego jest data pierwotnego odwołania, nie zaś data złożenia wniosku o orzeczenie o jego nierozpoznanej części (podobnie: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8.02.2007r. w sprawie II UK 129/06 - OSNP 2008/5-6/83).

Z tych motywów oddalono zażalenie, stosownie do art. 394¹ § 3 i art. 398¹⁴ k.p.c.